

Оксана Шостак
Кандидат філологічних наук, доцент
Світлана Харицька
Кандидат педагогічних наук
Національний авіаційний університет
м. Київ

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ НОВИХ СЛОВНИКІВ НОРМАЛІЗОВАНИХ ТЕРМІНОСИСТЕМ

У сучасних умовах особливої уваги набуває вивчення стану проблеми формування та розвитку мовної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей, проте не достатня кількість досліджень присвячені формуванню мовної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей в умовах оптимізації профільного програмного словникового складу у професійній діяльності. Водночас проведені нами дослідження свідчать про недостатній рівень сформованості у студентів умінь користуватися паперовими та електронними україномовними й іншомовними носіями.

Отже, актуальність обраного нами напряму роботи викликана низкою факторів:

- появою новітніх інформаційних технологій, які дозволяють оволодіти прогресивними способами пошуку інформації;
- потребою розвитку у майбутніх фахівців технічних спеціальностей умінь пошуку, збереження, обробки та передачі інформації з паперових, електронних, україномовних та іншомовних носіїв;
- нагальною потребою у спеціальних дослідженнях з даної проблеми.

За роки незалежності в Україні укладено більше 200 дво- та багатомовних фахових словників нормалізованих і нових терміносистем. Більшість з них створено науковцями та спеціалістами українських навчальних та науково-дослідних закладів. Деякі із словників укладено спільно українськими та зарубіжними співавторами; українськими авторами із зарубіжними консультантами; іноземними авторами з українськими

консультантами. Інші українські словники створено за кордоном і там будуть видані; опубліковані за кордоном, а зараз перевидаються в Україні; автори їдуть за кордон за рахунок грантів з укладеними чорновими варіантами словників, опрацьовують там необхідну для завершення роботи літературу, консультуються з провідними фахівцями, повертаються і публікують їх в Україні.

Етапи укладання словників, пошуку еквівалентів термінів нових терміносистем розглянуто в статтях «Сучасні способи відбору термінів та укладання перекладних словників нових терміносистем» і «Етапи укладання «Англо-українського словника-мінімуму термінів з дистанційного навчання», опублікованих, відповідно, у Вісниках Житомирського державного університету імені І. Франка та Київського національного лінгвістичного університету.

Щодо технічної термінології, то вона функціонує давно, проте тривалий час терміни з цієї тематики фіксувалися лише у політехнічних та інших словниках. З 1980-х рр. появилися перші фахові словники англійською, німецькою, польською, російською мовами і лише у 1990-х рр. спеціалісти технічних спеціальностей нашої країни вперше отримали можливість користуватися україномовними словниками.

Зараз технічна термінологія належить до нормалізованої терміносистеми: тобто вона вже давно функціонує в науково-технічній літературі; укладені словники, інша довідкова література з цієї тематики; основні терміни стандартуються на державному рівні.

Як вважають автори укладених словників-мінімумів, це є спроба зібрати і впорядкувати найуживанішу в технічних текстах термінологію. Кафедрою іноземних мов і прикладної лінгвістики ГМІ НАУ заплановано видання вузько профільних тлумачних словників для вивчення технічної лексики на різних технічних спеціальностях при вивченні іноземної мови.

Метою укладання словника-довідника є створення тлумачного словника, який би започаткував процес єдиного термінологічного забезпечення. Завдання словника – надати новий поштовх систематичній науковій праці над українською технічною термінологією з метою її збереження, збагачення та удосконалення у відповідності до вимог термінознавства та національних і

міжнародних термінологічних стандартів, а також запропонувати науковцям, практичним працівникам, викладачам, студентам та іншим читачам систематизовану інформацію щодо технічної термінології.